

Luettelo n:o 697

Olavi Samuel Pesonen

(* 8.4.1909 - † 11.11.1993)

Säveltäjä, kriitikko, ylitarkastaja

COLL. 791

Olavi Samuel Pesonen

(8.4.1909-11.11.1993)

Säveltäjä, kriitikko, ylitarkastaja

COLL. 791

Helsingissä syntynyt Olavi Pesonen ilmaisi jo varhaisessa vaiheessa intohimensa musiikkiin: hän soitti kouluaikanaan mm. Helsingin normaalilyseon aamuhartauksissa kosketinsoittimia ja lauloi koulun poikakuorossa Armas Maasalon johdolla. Myöhemmin hänen opintensä johtivat Helsingin musiikkiopistoon ja Helsingin musiikkikonservatorioon.

Virkatyönsä Pesonen teki Kouluhallituksessa tarkastajana, jossa tehtävässä hän pystyi vaikuttamaan Suomen kouluissa annettavaan musiikinopetukseen ja opetuksessa käytettyjen musiikkikirjojen sisältöön. Pesonen toimi myös julkisuudessa aktiivisena musiikkikriitikkona ja musiikinopetuksen puolestapuhujana. Hän ilmaisi mm. 1960-luvun alkupuolella huolestumisensa Suomen musiikin vähäisestä määrästä kansakoulujen perusopetussuunnitelmassa; jo kouluaikana alaluokilla esille nousseet puhujakyvyt olivat siis hyvään tarpeeseen. Myös vanhemman kirkkomusiikin Pesonen tunsu omakseen, josta on todisteena arkistossa laaja vanhan virsikirjan (v. 1701) ja Siionin virsien sävellyskokoelma. Olivathan nimenomaan urut Pesosen ”oma soitin”.

Säveltäjä Olavi Pesosen arkisto koostuu hänen niin laajan virka- ja luottamustoiminnan (1950-luvulta aina vuoteen 1973) johdosta kertyneestä aineistosta ja kirjeenvaihdosta kuin vahvimpien musiikillisten luomiskausien sävellys- ja sovitustuotannosta – mm. kuorosävellyksistä, kantaateista, libretoista ja virsistä.

Arkisto on pyritty säilyttämään siinä temaattisessa järjestyksessä, jossa se Kansalliskirjastolle aikoinaan saapui. Sen, että muun aineiston yhteydessä ollutta kirjeenvaihtoa ja lehtileikkeitä ei ole poistettu asiayhteyksistä omiksi kokonaisuuksikseen, pyrkimyksenä on helpottaa aineiston käyttöä ja auttaa tutkijoita saamaan parempi käsitys Pesosen erittäin laaja-alaisesta ja monimuotoisesta Suomen musiikkielämään vaikuttaneesta toiminnasta.

Säveltäjä Olavi Pesosen arkisto

	Aika	Signum
Biographica		
Olavi Pesosen koulutodistuksia	1916-1938	Coll.791.1
Alempi kansakoulu / Suomalainen alkeiskoulu Helsingissä	1916-1919	
Helsingin suomalainen normaalilyseo	1920-1927	
Helsingin musiikkiopisto. Alkeiskoulu	1922-1923	
Helsingin konservatorio	1934-1938	
Curriculum vitae – sävellystuotanto		
Ansioluettelo	19.1.1954	
Kouluhallituksen nimikirjaote	7.5.1968	
Luettelo valmistuneista sävellyksistä vuosina	1974-1989, s.a.	
Luettelot koulun virsikirjan 1941 sävellyksistä ja suomennoksista		
Teosto-luetteloita Pesosen sävellyksistä		
Ehdotuksia pohjoismaisille musiikkipäiville	1990	
Kirjeet		
		Coll.791.2
		Coll.791.3
		Coll.791.4
		Coll.791.5
		Coll.791.6
		Coll.791.7
		Coll.791.8
		Coll.791.9
		Coll.791.10
		Coll.791.11
		Coll.791.12
		Coll.791.13
		Coll.791.14
Käsikirjoitukset		
Arvostelut, esitelmät, luennot, puheet:		
Puheet, esitelmät ja luennot		Coll.791.15
Sisältää myös Olavi Pesosen perikunnan tekemiä muistiinpanoja O. Pesosen käsikirjoituksista		

Radioesitelmät	1939-1960	Coll.791.16
Konserttiarvosteluja (lehtileikkeinä, pääsääntöisesti Uudesta Suomesta)		Coll.791.17, Coll.791.18, Coll.791.19
O. Pesosen antamia lausuntoja henkilöistä ja oppikirjoista Julkaisuarvostelut (käsikirjoituksina ja lehtileikkeinä) Muistopuheet ja –kirjoitukset (käsikirjoituksina ja lehtileikkeinä) Syntymäpäiväkirjoitukset (lehtileikkeinä)		Coll.791.20

Näytelmäkäsikirjoitukset ja libretot:

”Huutokauppa”

Artturi Leinosen kolminäytöksinen kansannäytelmä lauluineen.

Laulut on säveltänyt Olavi Pesonen.

Käsikirjoitus

Laulujen sanat & sävellykset

Kirjeenvaihtoa ja muistiinpanoja

Coll.791.21

”Professoreita ja ylioppilaita”

Käsikirjoitus Rafael Hertzbergin kirjan

”Professoreita ja Ylioppilaita. Kertomus Turusta 1660 waiheilta”

K. J. Gummerus, Jyväskylä 1888) / ”Professorer och Studenter.

Berättelse från Åbo på 1660-talet” (K. K. Gummerus,

Jyväskylä 1888) pohjalta.

Valokopiot sekä suomen- että ruotsinkielisestä teoksesta

Näytelmäkäsikirjoitus

Helsingin yliopiston kirjaston lainakuitti ko. teoksesta

Lehtileikkeitä turkulaisista lehdistä

Turun kartta

”Profeetta”

Libretto & prologi

Kirjeenvaihtoa Artturi Leinosen ja Olavi Pesosen välillä

teoksen työstämisestä vuosilta 1948-1956, sis. yhden

kirjekuoren postimerkkeineen.

Valokopio käsikirjoitetusta teoksesta ”Psychologia vera eli Neljä

kymmendä kysymystä sielust, hänen alustans, esentsistans,

olennostans, luonnostans, ia omaisudestans, mikä hän on

ijankaickisudesta ijankaickisuuteen” [Alkup. Jakob Böhme

Psychologica vera - Vierzig Fragen von der Seelen, 1620,

suomenkielinen käsikirjoitus, josta ko. kopio on otettu, on

Kansalliskirjaston käsikirjoituskokoelmissa, signum C.III.7].

Sisältää Olavi Pesosen kirjeen asiasta Helsingin yliopiston

kirjastolle (nyk. Kansalliskirjasto) vuodelta 1973

Lasiteollisuuteen liittyviä lehtileikkeitä ja painatteita

Sävelkäsikirjoituksen alkutahdit teokseen ”Taivaallinen marssi”

Coll.791.22

Sävellykset ja –sovitukset:

Sinfoniat

- Sinfonia I
- Sinfonia II

Coll.791.23

Kantaatit

Coll.791.24

- Koululinnan kohotessa. Kantaatti Helsingin Lapinlahden kansakoulun vihkiäisiin 1941
- Kuninkaan kansana
- Oi autuus suuri
- Silenivät pitkospuut
- Vaeltajat. Kantaatti Viipurin NMKY:n 40-vuotisjuhliin
- Valon maja (kopio)

Kuorosovituksia

- Sovituksia naiskuoroille
Sävellyskäsikirjoituskopioita painatteista ja käsikirjoituksista, poikkeuksena sovitus teoksesta "Ruskie neitsyt, valgie neitsyt" sekä virsi "Oi Herra, ilo suuri", jotka ovat käsinkirjoitetut
- Sovituksia mieskuoroille
Sävellyskäsikirjoituskopioita painatteista ja käsikirjoituksista, poikkeuksena sovitus teoksesta "Ratki taivaassa" ja Jevgeni Jevtušenkon "Loitsu", jotka ovat käsinkirjoitetut
- Sovituksia sekakuoroille
Sävellyskäsikirjoituskopioita painatteista ja käsikirjoituksista, poikkeuksena sovituksset V. A. Koskenniemen teokseen "Kansojen jouluvirsi", "Psalmi 145", Hilja Toiviaisen "Jää luokseni" ja Kalevalan "Ajat eellehen menevät", jotka ovat käsinkirjoitetut

Coll.791.25

Muita sävelteoksia

- Itä-Karjalan virsi
- Suiten ancienne op. 34
- Havahtuminen (useampi sävellyspartituuri)
- Laulu suvipilvelle
- Rajalla
- Vähät mie piittaaan
- Aamulla
- Aurinkolaulu
- Glaubensahnung
- Isänmaalleni
- Kehtolaulu
- Kolme itä-karjalaista kansanlaulua / Kolme kansanlaulua Itä-Karjalasta
- Mansikka-aikaan
- "Minä elän"

Coll.791.26

Coll.791.27

- Pikku Verna (toisella puolella teos Uhrini, viivattu yli)
- Preludi
- Preludium
- Siipirikko
- Sirkulle
- Yölaulu

- Ah autuus suuri
- Bagatelle
- En elä enää
- Herra antoi, Herra otti
- Iltamieliala
- Iltavirsi
- Jesu dulcis memoria uruille
- Joulun sävel
- Jousikvartetti
- Kleofas Hyvämäki Im memoriam
- Kotoiset tanhuat
- Lasten laulu pääskysen haudalla
- Minä kohotan katseeni vuoria kohti (psalmi 121)
- Minä nostan silmäni vuoria kohti (psalmi 121)
- Paperileijonat
- Rannalla. Matti Raution muistolle
- Ratki taivaassa
- Silmä Jumalan valvoo
- Sonatina arctica
- Sun kätes, Herra, voimakkaan (virsi 462)
- Tattari Taaran kehtolaulu
- Viulu

- Gott! Wirf mich nicht zu Deinen Steinen
- Haje pois vaan sormukses
- Hän kulkevi kuin yli kukkien
- In dulci júbilo
- Juhla-alkusoitto
- Kesän onni
- Kotiintulo
- Miesten valiovoimisteluohjelma (Suomen suurkisat 1956)
- Rantatie
- Rondeau
- Tavoittamaton
- We walked beneath the trees together

Coll.791.28

Virret

Siionin virsien ja Vanhan virsikirjan (v. 1701) sovituksia:

- Elävä virsi
- Laupias Herra

- Autuas, ken ei retkille
- On Herra mun aarteeni kallehin
- Herra on mulle valo, autuus
- Herra, koska tuskan alta
- Ain Herran tykö turvannen
- Jumala armahtakoon
- Korvasi, Herra, kallista
- Oi Herra, ilo suuri
- Halleluja!
- Herraa hyvää kiittäkää!
- Oi Pyhä Henki, Herramme
- Jumala, Isä taivaassa
- Herra kiitetty olkoon
- Te kristityt jo herätkää
- Minä vaivainen oon, mato, matkamies vaan
- Ah Jeesus, ole kanssamme
- Sinussa Jeesus, yksin vaan
- Valitan vaikeasti
- Oi Jeesus, Elämän Herra
- Sun edessä valitan, Kristus
- Ah, mit' on tää elämä
- Maailma synniss' iloitsee
- Oi hyvä Jumala
- Ah jos mä muistaa voisin
- Me kiitoksen nyt sinulle
- On päivä loppuun kulunut
- Nyt päivä ehtii ehtoolle
- Jo heräjä, kristikunta, synnistä
- Suruton, koska synnistäsi lakkaat?

Muut virret:

- Ah jos mä muistaa voisin
- Rukous
- Vuori korkea
- Ei mikään niin voi virvoittaa
- Maamies meni pellolle kylvämään
- Iltarukous
- Ah armon Herra suloinen
- Miks nukut sä vaan?
- Herra, minä multa maan
- Taivaassa ilo suuri
- Kun heikkoina kaikkia puutumme
- Ei kanteleeni soi
- Jeesus vaivaiset syntiset korjaa
- Jeesuksen rakkaus
- Tie taivaan kaita, ahdas on
- Vaivaisten turva ainoa
- Ehtoovirsi

- Armollaan Herra ennättää
- Nyt yhdessä jo lähtekää
- On laupeus sanomaton
- Tuon tästä päivästä kiitoksen sulle
- Valo syttyi

Siionin virsiin ja vanhaan virsikirjaan liittyvät asiapaperit

- Kirjeenvaihtoa
- Lehtileike

Luonnoksia, tunnistamattomia sävellyksiä

Toimintaan liittyvät asiakirjat

Järjestöt, kilpailut, rahastot, säätiöt ja toimikunnat:

Forum / Forum Artis r.y.	1957-1961	Coll.791.29
- Säännöt, muistiinpanoja, monisteita		
Jenny ja Antti Wihurin rahaston ooppera- ja balettiteosten sävellyskilpailu	1958	
- Muistiinpanoja ja painatteita mm.		
o Kirjeenvaihtoa		
o Kilpailun säännöt (useampia luonnoksia)		
o Pöytäkirjoja		
Wihurin kansainvälisten palkintojen rahasto	1953-1965	
- Kirjeenvaihtoa, pöytäkirjoja, kutsuvieraslista		
- Painatteita, monisteita		
o Säännöt		
o Esitevihko		
o Palkintojen jakotilaisuuteen liittyvä ohjelma & pöytäkartta		
o Apurahapäätös	1965	
Koulujen musiikkikeskus r.y.	1956-1972	
- Kirjelmiä, tilitietoja, painatteita, lehtileikkeitä		
Suomen säveltaiteen tukisäätiö	1958-1972	Coll.791.30
- Apurahahakemuslistoja, kertomuksia säätiön toiminnasta, kirjeenvaihtoa		
Suomen säveltäjäin Sibelius-rahasto	1956-1972	
- Kirjelmiä ja hakijaluetteloita		
Sävellyskilpailuja	1948-1968	

- Taiteen keskustoimikunta 1970
- Pöytäkirjoja, muistiinpanoja
- Valtion säveltaidoimikunta (Olavi Pesonen toimi mm. sihteerinä) 1967-1972
- Muistiinpanoja, anomuksia, kirjeenvaihtoa, tiedotteita

Nuorisomusiikkitoiminta:

- Suomen musiikkinuoriso (Jeunesses Musicales) 1957-1964 **Coll.791.31**
- Kirjeenvaihtoa ja muistiinpanoja (mm. Suomen musiikkinuorison säännöt, perustettu 1957)
 - Painatteita ja monisteita:
 - o Tanskan musiikkinuorison pääsihteerin Kjeld Hansenin alustus skandinaavisessa neuvottelukokouksessa Helsingissä 17-20 lokakuuta 1964 (luonnos)
 - o Nuori musiikki Jeunesses Musicales 9.1.1958
 - o Program för den skandinaviska JM-konferensen 17.-20.10.1964 i Helsingfors
 - o "Musik og ungdom" – Kööpenhaminan 1962 konferenssiin liittyviä painatteita
 - o Renessanssimusiikin konsertti 27.1.1963
 - o Alexander Skrjabin: Prometheus (Le Poeme du Feu)
 - o Györgi Ligeti: Atmosphères
 - o Joonas Kokkonen: Musiikkia jousille
 - o Musica Nova 2.12.1962
- Nuorison musiikkitoimikunta 1962-1971
- Kirjeenvaihtoa
 - Tositteita
 - Muistiinpanoja
 - o Musiikkikasvatus kouluissamme
 - o Julkilausuma Nuorison musiikkitoimikunnan neuvottelupäivillä 13.-14.10.1962
 - o Laskelmia
 - o Kokousmuistiinpanoja
 - o Säännöt
 - o Omaisuusluettelo
 - Painatteita ja lehtileikkeitä mm.
 - o Laki, asetus ja Sosiaaliministeriön kiertokirje väkijuomien verottamisesta ja käytöstä

Musiikinopetus:

- Helsingin normaalilyseo 1953-1955, s.a.
- Kirjeenvaihtoa, Normaalilyseon orkesterikokoonpano, ohjelmalehtisiä, hankintaehdotuksia jne.

Klemetti-Opisto	1960-1967	
<ul style="list-style-type: none"> - Kirjeenvaihtoa, muistiinpanoja - Painatteita, monisteita <ul style="list-style-type: none"> o Opiston esitevihko o Todistus (tyhjä) o Klemetti-Opiston ohjesääntö 		
Musiikinopetus		Coll.791.32
<ul style="list-style-type: none"> - Lasten ajatuksia kuulemistaan kappaleista - Oppilaiden kirjoituksia koulukonserteista (Kaisaniemen kansakoulu 1930-luku) - Musiikkisatu - Lehtileike (Musiikkiopetuksen tasosta kouluissa) - Muuta materiaalia (mm. esityksiä laulukirjaan otettavista teoksista) - Lukion musiikin opetussuunnitelma (Kouluhallituksen vahvistama 1973) 		
Musiikin opetus		
<ul style="list-style-type: none"> - Artikkeleita lehtileikkeinä, monisteita ja valokopioina. Joukossa myös kirjeenvaihtoa 		
Musiikkiin erikoistuvat kansakoulunopettajat	1960-1969	
<ul style="list-style-type: none"> - Kirjeenvaihtoa, toiminnansuunnittelua 		
Sibelius-Akatemia	1956-1965	Coll.791.33
<ul style="list-style-type: none"> - Kirjeenvaihtoa, muistiinpanoja <ul style="list-style-type: none"> o Selvityksiä, ohjeita, lausuntoja, opintosuunnitelmia, arvosteluasteikkoja - Painatteita mm. <ul style="list-style-type: none"> o Sibelius-Akatemian ohjesääntö o Helsingin konservatorio Kurssit o Sibelius-Akatemian kirkkomusiikkiosaston päästötodistus (tyhjä) o Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi Sibelius-Akatemian järjestysmuodon perusteista ja valtionavustuksesta o Ehdotus laiksi musiikkioppilaitosten valtionavustuksesta o Sopimuskirja [opetuksen hoitamisesta] (tyhjä) - Lehtileikkeitä ja monisteita mm. <ul style="list-style-type: none"> o Sibelius-Akatemian opettajakollegion ohjesääntö 	1939, 1960 1936 1962, 1965 1965	
Taidekasvatusseminaarit:		
Taidekasvatus koulussa –seminaari Vaasassa	26.6.-29.6.1968	
Suomen Unesco-toimikunnan järjestämä Taidekasvatuksen seminaari Lahden Seurahuoneella	28.-29.9.1970	
<ul style="list-style-type: none"> - Muistiinpanoja, kirjeenvaihtoa - Painatteet, monisteet: <ul style="list-style-type: none"> o Seminaarien ohjelmat & osallistuja- ja työryhmäluettelo 		

seminaareihin

- o Veijo Mattila: elokuvakasvatus oppikouluissa
- o Gudrun Key-Åberg: Taiteen puolustukseksi
- o Atte Blom & Henrik Otto Donner: Yleinen taidetunti
- o Luonnos taidekasvatuspoliittiseksi julistukseksi

Ulkomaiset konferenssit ja työmatkat:

International Conference on the Music Education in the Countries of the Orient (Teheran Conference)	syyskuu 1967	Coll.791.34
- Esitelmää (monisteina), kirjoituksia, painatteita		
Pražské Jaro 1956. Mezinárodní Hudební Festival. (The International Music Festival "Prague Spring" 1956)	1956	
- Konserttiohjelmia, lehtileikkeitä, muistiinpanoja ym.		
The International Society for Music Education (ISME)		Coll.791.35
- konferenssiaineistoa, painatteita, lehtileikkeitä, muistiinpanoja, kirjoituksia		
- Tokio	1963	
- Budapest	1964	
- Dijon	1968	
- Materiaalia eri ISME:n tilaisuuksista		Coll.791.36
Pohjois-Amerikan matka	1960	
- Pääasiassa Stratford Shakespearan Festivaliin (Stratford, Canada) liittyvää materiaalia		
II Международный конкурс имени П. И. Чайковского (II Concours International Tchaïkovski, Moscou 1962, Olavi Pesonen kilpailujen tuomaristossa)	1962	Coll.791.37
- Muistiinpanoja, kirjoituksia, konserttiohjelmia ja muita painatteita		

Pohjoismainen yhteistoiminta:

Nordisk Musikpedagogisk Union (NMPU)	1952-1964	Coll.791.38
- Ohjelmia, esitelmää, painatteita, lehtileikkeitä		
Nämnden för Nordiskt musiksamarbete (NOMUS)	1971-1973	
- Pohjoismaiset musiikkikilpailut		
- Pohjoismaiset sävellystilaukset	1972	
- Painatteita, lehtileikkeitä, sääntöjä, kirjeenvaihtoa		

- Pohjoismainen yhteistoiminta 1966-1968
- Kouluhallituksen kirje pohjoismaisesta opettajainvaihdosta 23.2.1968
 - Kungliga Skolöverstyrelsens kirjelmä "Redogörelse för skolöverstyrelsens konferens "Musiken på grundskolans låg- och mellanstadium" den 16-17 november 1965 i ABF-huset, Stockholm" 26.1.1966 liitteinen 1965/1966

- Pohjoismaiset musiikkipäivät 1952-1980
- Kirjeenvaihtoa
 - Vieraslistoja
 - Puhe
 - Painatteita, lehtileikkeitä (päivien esitteitä)

Kirkkomusiikki:

- Kirkkomusiikki 1960-luku **Coll.791.39**
- Muistiinpanoja, painatteita, lehtileikkeitä ja monisteita virsien opetuksesta kouluissa ja seurakunnissa
 - Luettelo J. L. Runebergin virsistä
 - Luostarin porteilla –sävelteos (painate, Konevitsan luostarisääri)

- Kirkkokäsikirjakomitea 1960-luku
- Muistiinpanoja, kirjeenvaihtoa mm.
 - o Vuoden 1963 kirkolliskokousten toimeksiannot kirkkokäsikirjakomitealle
 - o Kirkkomusiikkijaoston esitykset
 - o Lausuntoja
 - Painatteita, lehtileikkeitä, monisteita
 - o Pyhäkoulun jumalanpalvelus (Lasten kirkko, 1963)
 - o Melodier till nattvardsgudstjänst
 - o Yöluku completorium
 - o Liturgisk morgonsamling: Vi tro på en allsmäktig Gud
 - o Messusävelmiston käyttö (1959)
 - o Välkommen till Storkyrkan
 - o Introituskysymys (moniste)

- Urkusoitto 1939-1958
- Kirjeenvaihtoa, kirjoituksia Tampereen tuomiokapitulille
 - Lausunnot Kiuruveden ja Värttilän kirkon uruista
 - Lehtileikkeitä

Muut:

- Leevi Madetojaan liittyvää aineistoa
- Teosluetteloita, painatteita, lehtileikkeitä, konserttiohjelmia, muistiinpanoja, yksittäisiä kirjoituksia

Lehtileikkeet ja painatteen

Olavi Pesosen konserttien arvosteluja

Coll.791.40

Olavi Pesosen konserttien arvosteluja

1936-1953, s.a.

- Lehtileikkeitä, painatteita, käsintehtyjä muistiinpanoja

Olavi Pesosesta ja hänen toimintaansa käsitteleviä lehtileikkeitä

- Olavi Pesosen sävellyksistä ja sovituksista
- Syntymäpäiväkirjoituksia O. Pesosesta
- Olavi Pesonen muusikkona

Olavi Pesosen toiminta Suomen musiikkielämässä

- kopio J. Pesosen pro gradu –työstä 1988
- J. Sarjalan kyselykirje ja –lomake 1988

Olavi Pesosen laatimia kirjoituksia (lehtileikkeinä)

Muu aineisto

Hangon suomalainen sekakuoro

Coll.791.41

- Juhlakonserttiohjelma, lehtileikkeitä ja O. Pesosen sovittama teos ”Karjalainen kehtolaulu”

Sekalaista aineistoa